

Neljapäev, 6. oktoober 2016

P8_TA(2016)0385

ELi õiguse kohaldamise järelevalve 2014. aasta aruanne**Euroopa Parlamendi 6. oktoobri 2016. aasta resolutsioon ELi õiguse kohaldamise järelevalvet käsitleva 2014. aasta aruande kohta (2015/2326(INI))**

(2018/C 215/12)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ELi õiguse kohaldamise järelevalvet käsitlevat 32. aastaaruannet (2014) (COM(2015)0329),
 - võttes arvesse komisjoni aruannet „Katseprojekti „EU Pilot“ hindamise aruanne“ (COM(2010)0070),
 - võttes arvesse komisjoni aruannet „Katseprojekti „EU Pilot“ teine hindamisaruanne“ (COM(2011)0930),
 - võttes arvesse komisjoni 20. märtsi 2002. aasta teatist, milles käsitletakse suhtlemist ühenduse õiguse rikkumiste kohta kaebuse esitanuga (COM(2002)0141),
 - võttes arvesse komisjoni 2. aprilli 2012. aasta teatist „Liidu õiguse kohaldamise kohta kaebuse esitanuga suhtlemise ajakohastamine“ (COM(2012)0154),
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni suhete raamkokkulepet,
 - võttes arvesse institutsioonidevahelist parema õigusloome kokkulepet Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel,
 - võttes arvesse oma 10. septembri 2015. aasta resolutsiooni ELi õiguse kohaldamise järelevalvet käsitleva 30. ja 31. aastaaruande (2012–2013) kohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52 ja artikli 132 lõiget 2,
 - võttes arvesse õiguskomisjoni raportit ning majandus- ja rahanduskomisjoni, tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni ning petitsioonikomisjoni arvamusi (A8-0262/2016),
- A. arvestades, et Euroopa Liidu (ELi) lepingu artikli 17 kohaselt on komisjoni peamise ülesandena sätestatud aluslepingute täitmise järelevalve;
- B. arvestades, et vastavalt ELi lepingu artikli 6 lõikele 1 on Euroopa Liidu põhiõiguste hartal aluslepingutega võrreldes samaväärne õigusjõud ning see on ette nähtud liidu institutsioonidele, organitele ja asutustele ning liikmesriikidele liidu õiguse kohaldamise korral (harta artikli 51 lõige 1);
- C. arvestades, et vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 258 esimesele ja teisele lõigule esitab komisjon liikmesriigile põhjendatud arvamuse, kui ta on arvamisel, et liikmesriik ei ole täitnud aluslepingutest tulenevat kohustust, ning komisjon võib anda asja Euroopa Liidu Kohtusse, kui asjaomane riik ei järgi seda arvamust komisjoni seatud tähtaja jooksul;
- D. arvestades, et Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni suhete raamkokkuleppes sätestatakse kõiki ametliku teatamise kirjal põhinevaid rikkumismenetlusi käsitleva teabe jagamine, kuid ei hõlmata mitteametlikku EU Piloti menetlust, mis eelneb ametlike rikkumismenetluste algatamisele;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0322.

Neljapäev, 6. oktoober 2016

- E. arvestades, et komisjon toetub ELi lepingu artikli 4 lõikele 3 ning liidu ja liikmesriikide lojaalse koostöö põhimõttele, et jõustada oma vaikumiskohustus liikmesriikide suhtes EU Piloti menetluste ajal;
- F. arvestades, et EU Piloti menetluste eesmärk on soodustada tihedamat ja sidusamat koostööd komisjoni ja liikmesriikide vahel, et kõrvaldada ELi õiguse rikkumised varajases etapis, et – võimaluse korral – vältida vajadust kasutada ametlikke rikkumismenetlusi;
- G. arvestades, et 2014. aastal sai komisjon 3 715 kaebust võimalike ELi õiguse rikkumiste kohta, kusjuures liikmesriikidest esitati kõige rohkem kaebusi Hispaania (553), Itaalia (475) ja Saksamaa (276) vastu;
- H. arvestades, et 2014. aastal algatas komisjon 893 uut rikkumismenetlust, kusjuures liikmesriikidest oli kõige rohkem pooleliolevaid rikkumismenetlusi Kreeka (89), Itaalia (89) ja Hispaania (86) suhtes;
- I. arvestades, et ELi põhiõiguste harta artiklis 41 on määratletud õigus heale haldusele kui igapäevane õigus sellele, et liidu institutsioonid käsitlevad tema küsimusi erapooletult, õiglaselt ja mõistliku aja jooksul, ning arvestades, et ELi toimimise lepingu artiklis 298 on sätestatud, et liidu institutsioone, organeid ja asutusi abistab nende ülesannete täitmisel avatud, tõhus ja sõltumatu Euroopa halduskorraldus;
1. tuletab meelde, et vastavalt ELi lepingu artiklile 17 on komisjoni ülesanne tagada, et kohaldatakse liidu õigust, sealhulgas ELi põhiõiguste hartat (ELi lepingu artikli 6 lõige 1), mille sätted kehtivad liidu institutsioonide, organite ja asutuste ning liikmesriikide suhtes liidu õiguse kohaldamise korral;
 2. tunnistab, et esmane vastutus ELi õiguse nõuetekohase rakendamise ja kohaldamise eest lasub liikmesriikidel, kuid rõhutab, et see ei vabasta ELi institutsioone kohustusest järgida ELi esmast õigust, kui nad loovad ELi teisest õigust;
 3. rõhutab, et komisjonil on oluline roll ELi õiguse kohaldamise kontrollimisel ja selle kohta igal aastal Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande esitamisel; kutsub komisjoni üles jätkama aktiivselt erinevate uute vahendite väljatöötamist, et parandada ELi õiguse rakendamist, jõustamist ja järgimist liikmesriikides, ning lisama oma järgmisesse aastaaruandesse lisaks ELi direktiivide rakendamist käsitlevale teabele ka teabe ELi määruste rakendamise kohta;
 4. tunnistab, et esmane vastutus ELi õiguse nõuetekohase rakendamise ja kohaldamise eest lasub liikmesriikidel, ning rõhutab, et ELi õiguse rakendamisel peavad liikmesriigid järgima täielikult ka põhiväärtusi ja -õigusi, mis on sätestatud aluslepingutes ja ELi põhiõiguste hartas; tuletab meelde, et ELi õiguse rakendamise järelevalve ja hindamine on komisjoni ülesanne; kutsub selleks liikmesriike veel kord üles kasutama süstemaatiliselt vastavustabeleid, kuid rõhutab, et see ei vabasta ELi institutsioone kohustusest järgida ELi esmast õigust, kui nad loovad ELi teisest õigust; nendib vajadust kasutada oma rakendusaruandeid valdkondlike õigusaktide kohta;
 5. tunnistab, et ka Euroopa Parlamendil on sellega seoses tähtis roll, kui ta teostab poliitilist kontrolli komisjoni jõustamismeetmete üle, kontrollib ELi õiguse rakendamise järelevalve aastaaruandeid ja võtab vastu asjakohaseid resolutsioone; arwab, et Euroopa Parlament saaks ELi õigusaktide õigeaegsele ja nõuetekohasele ülevõtmisele veelgi rohkem kaasa aidata, jagades riikide parlamentidega varem loodud ühenduste kaudu seadusandlikku otsustusprotsessi puudutavaid ekspertteadmisi;
 6. märgib, et ELi õiguse õigeaegne ja nõuetekohane ülevõtmine riiklikku õigusse ning selge siseriiklik õigusraamistik peaksid olema liikmesriikide prioriteedid, et vältida ELi õiguse rikkumisi ning viia nii üksikisikute kui ka ettevõtete ELi õiguse tõhusast ja tulemuslikust kohaldamisest saadav kasu;
 7. rõhutab, et sotsiaalpartneritel, kodanikuühiskonna organisatsioonidel ja muudel sidusrühmadel on oluline roll õigusaktide loomisel ning järelevalvel liikmesriikides ELi õiguse ülevõtmise ja kohaldamisega seotud puudujääkide üle ja nendest teatamisest; märgib, et komisjon on tunnistanud sidusrühmade rolli ja võtnud 2014. aastal kasutusele uued vahendid, mis seda protsessi hõlbustavad; ergutab sidusrühmi jääma ka edaspidi selles suhtes valvsaks;

Neljapäev, 6. oktoober 2016

8. tunnistab mõju, mida ELi õiguse tulemuslik kohaldamine avaldab ELi institutsioonide usaldusvääruse tugevdamisele; väljendab heameelt selle üle, kui oluliseks on komisjoni aastaaruandes peetud kodanike, ettevõtete ja kodanikuühiskonna organisatsioonide esitatud petitsioone kui Lissaboni lepingus sätestatud põhiõigust, Euroopa kodakondsuse tähtsat elementi ja olulist teisest vahendit, millega teostada järelevalvet ELi õiguse kohaldamise üle ja tuvastada selles võimalikke puudujääke seeläbi, et kodanikel on – lisaks demokraatia peamistele väljendusviisidele, valimistele ja rahvahääletustele – võimalik otseselt väljendada oma seisukohti ja kogemusi;

9. on seisukohal, et õigusaktide ebarealistlikud rakendamistähtjad võivad tuua kaasa selle, et liikmesriikidel ei olegi võimalik neid järgida, mis tähendab hilinenud kohaldamise vaikivat heakskiitmist; kutsub ELi institutsioone üles leppima määruste ja direktiivide rakendamiseks kokku sobivamates tähtaegades, võttes seejuures nõuetekohaselt arvesse vajalikke kontrollimis- ja konsulteerimisaegu; on veendunud, et komisjon peaks aruanded, muutused ja õigusaktide läbivaatamised esitama kaasseadusandjate poolt kokku lepitud tähtjaks ja vastavalt asjaomastes õigusaktides sätestatule;

10. väljendab heameelt asjaolu üle, et uus institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe sisaldab sätteid, mille eesmärk on parandada ELi õiguse rakendamist ja kohaldamist ning ergutada sellega seoses struktureeritud koostööd; toetab kokkuleppes väljendatud nõudmist, et märgitaks paremini ära siseriiklikud meetmed, mis ei ole rangelt seotud liidu õigusaktidega (ülereguleerimise nime all tuntud tava); rõhutab, et tähtis on parandada ülevõtmist ning et liikmesriigid peavad teatama ja selgelt ära märkima siseriiklikud meetmed, mis täiendavad Euroopa direktiive; rõhutab, et ELi õigusakte kohaldades peaksid liikmesriigid vältima tarbetu koormuse lisamist ELi õigusaktidele, kuna see toob kaasa ELi seadusandliku tegevuse vääritimõistmise ja suurendab kodanike hulgas õigustamatut euroskeptitsismi; juhib siiski tähelepanu sellele, et see ei mõjuta mingil viisil liikmesriikide õigust võtta riigi tasandil vastu ELi tasandil kokkulepitutest kõrgemad sotsiaal- ja keskkonnastandardid;

11. rõhutab, et Euroopa Parlamendil peaks olema tugevam roll, kui analüüsitakse seda, kuidas läbirääkijariigid ja need riigid, kellel on Euroopa Liiduga assotsieerimislepingud, järgivad ELi õigust; teeb sellega seoses ettepaneku anda nendele riikidele sobivat abi nende riikide parlamentidega ELi õiguse järgimise ja kohaldamise alal tehtava kestva koostöö vormis;

12. teeb ettepaneku, et vastuseks komisjoni esitatavatele iga-aastastele eduaruannetele peaks Euroopa Parlament koostama kõigi kandidaatriikide kohta tõelisi raporteid, mitte ainult resolutsioone, et anda kõigile asjaomastele parlamendikomisjonidele võimalus esitada arvamus; on arvamusel, et komisjon peaks jätkama eduaruannete esitamist kõigi Euroopa naabruses asuvate riikide kohta, kes on allkirjastanud assotsieerimislepingud, et Euroopa Parlament saaks tõsiselt ja süstemaatiliselt hinnata nende riikide edusamme assotsieerimiskavaga seotud ELi õigustiku rakendamisel;

13. tunneb heameelt komisjoni 32. aastaaruande üle, milles käsitletakse ELi õiguse kohaldamise järelevalvet, ning märgib, et keskkond, transport ning siseturg ja teenused olid 2013. aastal need poliitikavaldkonnad, kus enamus rikkumismenetlusi jäi 2014. aastaks avatuks; märgib samuti, et 2014. aastal olid keskkond, tervis, tarbijakaitse, liikuvus ja transport taas need poliitikavaldkonnad, kus alustati kõige rohkem uusi rikkumismenetlusi; ergutab komisjoni institutsioonidevahelise läbipaistvuse tagamise huvides võimaldama Euroopa Parlamendile paremat juurdepääsu juhtumitele, mis on seotud ELi õiguse rikkumisega;

14. märgib, et aastaaruande kohaselt on viimase viie aasta jooksul ametlike rikkumismenetluste arv vähenenud ning see näitab komisjoni sõnul seda, kui tõhus on EU Piloti kaudu läbi viidud struktureeritud dialoog liikmesriikidega; on siiski arvamusel, et viimastel aastatel toimunud ja eelseisvatel aastatel oodatav vähenemine on peamiselt tingitud komisjoni uute seadusandlike ettepanekute arvu pidevast vähenemisest; osutab sellele, et komisjon ei vii läbi EU Piloti menetlusi direktiivide hilise ülevõtmise korral;

15. tuletab meelde, et see järeelhindamine ei vabasta komisjoni kohustusest teostada tõhusat ja õigeaegset järelevalvet ELi õigusaktide kohaldamise ja rakendamise üle, ning märgib, et parlament võiks olla abiks õigusaktide rakendamise läbivaatamisel komisjoni kontrollimise abil;

Neljapäev, 6. oktoober 2016

16. märgib, et aastaaruande kohaselt näitavad EU Piloti raames avatud uute toimikute arvu suurenemine vaatlusalusel perioodil ja pooleliolevate rikkumisjuhtumite arvu vähenemine, et EU Piloti süsteem on tõestanud oma kasulikkust ja sellel on olnud positiivne mõju, kuna see edendab ELi õiguse tõhusamat jõustamist; kordab siiski, et ELi õiguse jõustamine ei ole piisavalt läbipaistev ning kaebuse esitanutel ja huvitatud isikutel ei ole selle üle tegelikku kontrolli, ning peab kahetsusväärseks, et vaatamata korduvatele taotlustele ei ole EU Piloti menetlust ja pooleliolevaid juhtumeid käsitlev teave Euroopa Parlamendi jaoks endiselt piisavalt kättesaadav; palub komisjonil sellega seoses tagada suurem läbipaistvus EU Piloti menetlust ja pooleliolevaid juhtumeid puudutava teabe osas;

17. on seisukohal, et ELi õiguse täitmata jätmise eest määratavad rahalised karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad, võtma arvesse korduvaid rikkumisi samas valdkonnas ning austama liikmesriikide seaduslikke õigusi;

18. juhib tähelepanu sellele, et Euroopa Liidus, mis on rajatud õigusriigi põhimõttele ning õigusaktide kindlusele ja prognoositavusele, peavad ELi kodanikud õigusega saama esimestena selget, arusaadavat, läbipaistvat ja õigeaegset teavet (interneti ja muude vahendite kaudu) selle kohta, kas ja millised siseriiklikud õigusnormid on ELi õigusaktide ülevõtmisel vastu võetud ning millised riigiasutused vastutavad nende nõuetekohase rakendamise tagamise eest;

19. kutsub komisjoni üles ühendama kõik erinevad portaalid, juurdepääsupunktid ja teabesaidid üheks väravaks, mis annab kodanikele hõlpsa juurdepääsu veebipõhisele kaebuste esitamise vormile ja kasutajasõbralikule teabele rikkumismenetluste kohta; kutsub ühtlasi komisjoni üles lisama oma järgmisesse järelevalvearuandesse üksikasjalikuma teabe nende portaalide kasutamise kohta;

20. juhib tähelepanu sellele, et komisjoni ja Euroopa Parlamendi lojaalne koostöö on mõlema kohustus; nõuab seetõttu Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni suhete raamkokkuleppe läbivaatamist, et teavet EU Piloti menetluste kohta saaks esitada (konfidentsiaalse) dokumendina liidu õiguse tõlgendamise ja kohaldamise eest vastutavale parlamendikomisjonile;

21. tuletab meelde, et oma 15. jaanuari 2013. aasta resolutsioonis⁽¹⁾ nõudis Euroopa Parlament Euroopa haldusmenetlusõigust käsitleva ELi määruse vastuvõtmist vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 298, kuid hoolimata asjaolust, et resolutsioon võeti vastu valdava enamuse toetusel (572 poolt- ja 16 vastuhäält ning erapooletuid oli 12), parlamendi nõudmisele komisjoni ettepanekut ei järgnenud; palub komisjonil Euroopa Parlamendi resolutsioon uuesti läbi vaadata, et esitada ettepanek seadusandliku akti vastuvõtmiseks seoses haldusmenetlusõigusega;

22. peab kahetsusväärseks eelkõige asjaolu, et ei ole võetud järelemeetmeid seoses nõudmisega koostada siduvad eeskirjad määrusena, milles sätestatakse rikkumismenetluse ja sellele eelneva menetluse eri aspektid, sealhulgas teatised, siduvad tähtajad, õigus ärakuulamisele, põhjuste märkimise kohustus ning iga isiku õigus oma toimikuga tutvuda, et tugevdada kodanike õigusi ja tagada läbipaistvus;

23. tuletab sellega seoses meelde, et õiguskomisjon on moodustanud uue haldusõiguse töörühma, mis tegi otsuse töötada komisjoni inspireerimiseks välja tegelik määruse eelnõu liidu haldusametuste haldusmenetluse kohta, mitte sellepärast, et komisjoni algatusõigus kahtluse alla seada, vaid näitamiseks, et selline määrus oleks nii kasulik kui ka rakendatav;

24. on arvamusel, et selle määruse eelnõu eesmärk ei ole mitte ELi kehtivate õigusaktide asendamine, vaid nende täiendamine, kui esineb lünki või probleeme tõlgendamisel, ning kehtivate eeskirjade tõlgendamise selgemaks ja sidusamaks muutmine kodanike ja ettevõtete ning haldusametuste ja nende töötajate hüvanguks;

25. nõuab seepärast veel kord, et komisjon esitaks Euroopa haldusmenetlusõiguse kohta seadusandliku ettepaneku, võttes arvesse samme, mida Euroopa Parlament on kõnealuses valdkonnas seni astunud;

⁽¹⁾ ELT C 440, 30.12.2015, lk 17.

Neljapäev, 6. oktoober 2016

26. tuletab meelde, et ELi institutsioone seovad aluslepingud ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta isegi siis, kui nad tegutsevad rahvusvaheliste laenuandjate rühmade (nn troikade) liikmetena;
 27. kutsub komisjoni üles muutma ELi õiguse järgimine tõeliseks poliitiliseks prioriteediks ja püüdlema selle poole tihedas koostöös Euroopa Parlamendiga, kelle kohustus on a) nõuda komisjonilt poliitilist vastutust ning b) kaasseadusandjana ja oma seadusandliku tegevuse pidevaks parandamiseks tagada enda täielik teavitamine;
 28. toetab seda, et Euroopa Parlamendis loodaks liikmesriikides ELi õiguse kohaldamise järelevalveks menetlus, mille abil oleks võimalik analüüsida rikkumisi riigipõhiselt ning milles arvestatakse asjaolu, et asjaomased alalised komisjonid parlamendis kontrollivad ELi õiguse kohaldamist oma vastavas pädevusvaldkonnas;
 29. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Regioonide Komiteele, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning liikmesriikide parlamentidele.
-